

Beslutande: Caroline Henjered, verksamhetschef

Närvarande: Filippa Nordfeldt, chef för område stöd och utvecklingsresurser

Föredragande: Sara Knutsson, expert

Ärende: Mottagningsenheternas arbete med praktik för asylsökande

Beslut: I mottagningsenheternas arbete med praktik för asylsökande ska riktlinjerna i bilaga 1 följas.

Detta beslut ersätter VCI Mo 6/2011.

Förankring: Enhetschefer informeras om beslutet genom ordinarie publiceringsgång. Beslutet och riktlinjerna publiceras på verksnätet. En nyhet publiceras på arbetsvyn Mottagande för asylsökande. Information om beslutet skickas med e-post till mottagningsenheternas kontaktpersoner för organiserad sysselsättning.

Uppföljning: Enhetscheferna på mottagningsenheterna ansvarar för att beslutet efterföljs. Arbetsgruppen för organiserad sysselsättning följer upp beslutet i slutet av 2014 genom direktkontakt med mottagningsenheterna.

Vid protokollet

Carolina Flodin

Kopia till

- Vo Mo stab
- Vo Mo Ledningsgrupp
- Vo Mo enhetschefer

2014-09-19

Riktlinjer för praktik

Nedanstående riktlinjer gäller hur Migrationsverket ska arbeta med att stärka möjligheterna för asylsökande att praktisera, vilka grupper av asylsökande som har möjlighet att praktisera och hur avtal om praktik ska upprättas.

Mottagningsenheternas arbete med praktik

Migrationsverket ska verka för att underlätta för asylsökande att komma i arbete och bli självförsörjande. Praktik är både ett sätt att stärka möjligheterna till arbete och självförsörjning och att ge en meningsfull sysselsättning. De praktikavtal som Migrationsverket tecknar om praktik tecknas med stöd av 5 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) och 3 § förordning (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. (FMA).

Mottagningsenheterna ska arbeta aktivt för att underlätta för asylsökande att få praktikplatser. Det kan göras på flera olika sätt. En del insatser riktar sig mot de asylsökande och andra gentemot möjliga praktikgivare.

- Information om praktik lämnas vid gruppinformation. Information lämnas om vikten av att klarlägga identiteten och på så vis få AT-UND, vilket möjliggör anställning istället för praktik eller att en praktik övergår i anställning och kan ge möjlighet till ett framtida arbetstillstånd. Önskemål om praktik noteras och de som på enheten arbetar med praktik meddelas om särskilda önskemål eller särskild kompetens för att möjliggöra eventuell matchning mot lämplig praktikplats. Den sökande ska dock själv i första hand försöka hitta praktikplats.
- Det är av stor vikt att det kringliggande samhället informeras om möjligheten att ta emot asylsökande praktikanter.

Mottagningsenheterna bör arbeta aktivt med informationsinsatser och kontakter med kommuner, organisationer och andra externa aktörer. Vid möten med externa aktörer, t.ex. frivilligorganisationer, kommuner, hyresvärdar m.fl., lämnas information om asylsökandes möjligheter att praktisera.

- När Migrationsverket har kontakt med kommuner i samband med att vi etablerar nya boenden, lämnas information om asylsökandes möjligheter att praktisera. Det samma gäller vid informationsmöten med andra aktörer i samband med att vi etablerar oss i kommuner.

Målgrupp

- De personer som Migrationsverket ska skriva praktikavtal för måste vara inskrivna i mottagningssystemet och inte vara registrerade som avvikna.
- Avtal om praktik kan tecknas för asylsökande från och med 16 års ålder som är inskrivna i mottagningssystemet.
- För minderåriga gäller att vårdnadshavare måste godkänna praktiken.
- Personer vars ärenden är sorterade i normalprocess och som väntar på att få beslut i ärendet om uppehållstillstånd kan erbjudas praktikplats.
- Personer vars ärenden handläggs enligt Dublinförordningen ska inte praktisera, eftersom de inom kort ska lämna landet. Övergår prövningen till normalprocess kan personen erbjudas praktikplats.
- Personer som har beviljats uppehållstillstånd och som bor i eget boende, skrivs ut från Migrationsverket en månad efter uppehållstillstånd och ska därför avsluta eventuell praktik innan han eller hon skrivs ut från mottagningssystemet.
- Från och med den 1 april 2014 ska den som bor i anläggningsboende och som omfattas av lag 2010:197 om etableringsinsatser för vissa utlänningar inte påbörja sin etableringsplan förrän efter det att de anvisats en kommunplats. I första hand bör de hänvisas till studier i svenska för invandrare (SFI). Den som har uppehållstillstånd och som är folkbokförd har rätt till SFI oavsett om han eller hon är kommunplacerad eller inte. Rätten bygger på att man har anmält sitt behov hos kommunen. SFI-studierna kan dock kombineras med praktik. I avvaktan på att den sökande erbjuds SFI, eller om han eller hon själv väljer att inte studera SFI, kan praktik också erbjudas.

- Den som har beviljats uppehållstillstånd med en klassningskod som ger rätt till etableringsinsatser och som har påbörjat sin etableringsplan, ska delta i aktiviteterna enligt den planen och ska således inte erbjudas organiserad sysselsättning av Migrationsverket. De personer som har rätt till en etableringsplan medan de fortfarande bor i anläggningsboende är de som beviljats uppehållstillstånd innan den 1 april 2014, och de som beviljats uppehållstillstånd därefter men som ett år efter det att de först folkbokfördes i en kommun fortfarande bor kvar i anläggningsboende.
- Personer som har fått beslut om avvisning med omedelbar verkställighet (8 kap. 19 § Utlänningslagen) ska inte praktisera, eftersom de inom kort ska lämna landet.
- Personer som har fått beslut om av- eller utvisning som ännu inte är verkställbart, kan erbjudas praktik.
- Personer som har ett öppet återvändandeärende och som redan har börjat praktisera kan fortsätta med praktiken så länge han eller hon medverkar till verkställighet av beslutet och så länge deltagandet inte påverkar verkställigheten. En verkställighet ska aldrig fördröjas av att personen praktiserar. Det ska inte heller råda någon tvekan för den sökande om att praktiken inte leder till att han eller hon får stanna i Sverige. Det är viktigt att sysselsättningen inte ger felaktiga signaler om möjligheterna att stanna i Sverige. En bedömning får göras i varje enskilt fall och i samråd med den som handlägger återvändandeärendet. Praktiken kan pågå till dess att den sökande lämnar landet. Om personen lämnar landet innan avtalstiden har gått ut ska avtalet sägas upp. Någon ny praktikperiod ska inte påbörjas för den som har ett återvändandeärende.
- I samband med att verkställighetsärendet överlämnas till polismyndigheten med tvång ska pågående praktik avslutas.
- Om verkställighetsärendet överlämnas till polismyndigheten på grund av att personen håller sig undan, så omfattas han eller hon inte längre av LMA och kan därför inte erbjudas praktik.

Omfattning och innehåll

- Praktikperioden bör omfatta högst 3 månader men kan förlängas med ytterligare upp till tre månader. Totalt får praktiken omfatta maximalt 6 månader. Det finns dock inte några hinder mot att praktikperioder hos olika praktikanordnare följer på varandra.

- Praktiktiden får uppgå till maximalt 40 timmar per vecka. Normalt förläggs tiden i så fall till 8 timmar/dag under 5 dagar per vecka. Praktiktiden kan dock variera utifrån bransch.
- På arbetsplatsen bör finnas minst en anställd per praktikant. Det är dock möjligt även för ett enmansföretag att ha en praktikant.
- Praktik och arbete får inte erbjudas samtidigt vid samma företag. Arbete ska heller inte övergå till praktik.
- En person får inte ha praktik hos mer än en praktikanordnare åt gången.
- Praktik kan kombineras med språkstöd eller SFI.
- För att stödja möjligheten till praktik ska kostnaden för resor till och från praktikplatsen vid behov ersättas av Migrationsverket. Det är avståndet från hemmet till praktikplatsen och mottagningsenhetens lokala rutiner kring reseersättning som får styra. I sammanhanget ska hänsyn tas till den sökandes individuella förutsättningar.
- Vid långa avstånd till praktikplats bör en överflyttning till mottagningsenhet i närområdet till praktikplatsen övervägas.

Praktikavtal

Före avtalsskrivandet görs en bedömning av praktikplatsens lämplighet. Det innebär en kontroll av det registerutdrag och registreringsbevis som inlämnats. Kontroll sker även mot Bolagsverket angående näringsförbud och mot Skatteverket angående skatteskuld. Om näringsförbud eller skatteskuld finns ska praktikavtal inte tecknas.

- Avtalet upprättas i två exemplar. Båda skickas till företaget som därefter ska skicka tillbaka ett underskrivet exemplar till Migrationsverket. Avtalet upprättas i Skapa och tillförs mottagningsärendet. Originalet förvaras i F-dossier. En kopia lämnas till den sökande.
- Praktiken får inte påbörjas förrän avtalet är undertecknat.
- Samtliga praktikplatser kräver handledning, vilket ingår i avtalet. Praktikantens arbetsuppgifter ska tydliggöras i avtalet.
- Avstämning med praktikanordnaren kan ske vid behov. I samband med att en ansökan om förlängning av praktiken kommer in, bör en avstämning ske. Om sökanden har AT-UND bör möjligheten till anställning istället för förlängning av praktik övervägas.

- Vid återvändande eller bosättning i kommun innan avtalstiden gått ut kan avtalet sägas upp med omedelbar verkan. Se vidare 11 § i avtalet.

Försäkring

Asylsökande som praktiserar är försäkrad av Migrationsverket via Kammarkollegiet med försäkringsnummer 202100-2163-24.

Övrigt

- Det finns inte något krav på att AT-UND för att få praktisera.